

Protocol (seksueel) misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties

Versie 1, 14 februari 2024

Inhoudsopgave

1. Woord vooraf	3
2. Inleiding	3
3. Protocol (seksueel) misbruik in pastorale of kerkelijke gezagsrelaties.....	3
4. Definitief (seksueel) misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties.....	4
5. Meldpunt en Ondersteuning.....	4
6. Aanstelling Vertrouwenspersonen	4
7. Preventie	5
8. Afsluiting.....	6

1. Woord vooraf

Dit protocol is opgesteld voor betaalde kerkelijk werkers en kerkelijk vrijwilligers binnen de Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2. Het richt zich op het voorkomen van situaties van (seksueel) misbruik door betaalde kerkelijk werkers en kerkelijke vrijwilligers. Dit document is gepubliceerd op de website van de Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2, inclusief links naar de Gedragscode en Algemene Omgangsregels, vertrouwenspersonen, en relevante hulpverleningsinstellingen.

2. Inleiding

In reactie op de bewustwording dat ook binnen kerkgenootschappen ongewenst gedrag en seksueel misbruik kunnen voorkomen, heeft de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2, een aanvullend protocol vastgesteld. Dit protocol richt zich specifiek op het voorkomen van (seksueel) misbruik van pastoraal werkers door betaalde kerkelijk werkers en kerkelijke vrijwilligers. Het is een aanvulling op het protocol van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), biedt duidelijkheid over waar de betaalde kerkelijk werker/kerkelijk vrijwilliger informatie kan vinden, waar meldingen gedaan kunnen worden, waar ondersteuning beschikbaar is en hoe de preventie gewaarborgd is.

Dit protocol benadrukt het belang van een veilige omgeving voor alle gemeenteleden en biedt specifieke richtlijnen voor predikanten, betaalde kerkelijke werkers en kerkelijk vrijwilligers. Het behandelt de definities van (seksueel) misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties, waarbij zowel seksueel als algemeen misbruik wordt toegelicht.

3. Protocol (seksueel) misbruik in pastorale of kerkelijke gezagsrelaties

Het is een zegen dat zoveel mensen in onze gemeente zich willen inzetten voor het werk in de kerk. Over de gehele linie van onze gemeente zijn zij actief, zowel de betaalde kerkelijk werkers (zoals predikanten, pastoraatondersteuners en catecheten) als de vele kerkelijke vrijwilligers. Op diverse manieren komen zij in contact met de gemeenteleden. Er kunnen situaties ontstaan waarin de grenzen van normale omgang tussen degene met een functie bij een kerkelijke activiteit en een gemeentelid of collega worden overschreden.

Het is goed om duidelijke grenzen te benoemen in de omgang met de aan onze zorg toevertrouwde gemeenteleden, zij het volwassenen, kinderen of tieners. Vanwege het cruciale belang van respectvol met elkaar omgaan en ter preventie van grensoverschrijdend seksueel gedrag, heeft de kerkenraad de Gedragscode en Algemene Omgangsregels opgesteld voor betaalde kerkelijk werkers en kerkelijk vrijwilligers. Dit document vormt een aanvulling op het door de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) opgestelde protocol. Het aanvullende protocol voorziet in specifieke toevoegingen en concrete uitwerkingen op het PKN-protocol, en biedt inzicht in de benadering van (seksueel) misbruik in de kerk, evenals de verwachtingen voor betaalde kerkelijk werkers en kerkelijke vrijwilligers binnen onze Hervormde Gemeente. Het genoemde 'protocol' voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale of gezagsrelaties' van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) is te vinden op: [PKN-protocol](#)

4. Definitie (seksueel) misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties

(Seksueel) misbruik kan bestaan uit machtsoverschrijding door een betaalde kerkelijk werker of vrijwilliger, gericht op gemeenteleden. Het benadrukt dat dit geleidelijk en subtiel kan ontstaan, inclusief verbale toenadering en via sociale media. De definitie omvat de beleving van het slachtoffer als leidend criterium, ongeacht de intentie van de dader. Het benoemt duidelijke grenzen in machtsverhoudingen en benadrukt dat zelfs toestemming van een minderjarige niet voldoende is om ongelijke machtsverhoudingen te rechtvaardigen. Meer informatie en handreiking over dit onderwerp is te vinden op:

- ❖ Interkerkelijk samenwerkingsverband Meldpunt seksueel misbruik in de kerk: [SMPR](#)
- ❖ werkboek voor predikanten die gemeenteleden begeleiden bij het verwerken van seksueel misbruik in pastorale of gezagsrelatie. Met voorbeelden en informatie over de mogelijkheid van begeleiding door vertrouwenspersoon van de SMPR. [Slachtofferbegeleiding :: SMPR](#)
- ❖ [Veilige kerk](#)

5. Meldpunten en Ondersteuning

Bij (vermoeden van) (seksueel) misbruik in pastorale of kerkelijke gezagsrelaties kunnen betaalde kerkelijk werkers/kerkelijke vrijwilligers voor het melden ervan, advies en ondersteuning terecht bij:

- ✓ De vertrouwenspersonen van de Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2
- ✓ Meldpunt seksueel misbruik in de kerk (SMPR)

De vertrouwenspersonen fungeren binnen de gemeente als centraal punt voor het melden van of advies vragen bij (een vermoeden van) (seksueel) misbruik. Zij vragen ook aandacht voor preventie van misbruik en zijn alert op de uitvoering van beleid daarvan. De taak van de vertrouwenspersoon is voornamelijk het bieden van een luisterend oor, doorvragen wat nodig is en indien nodig contact opnemen met de professionele hulpverleningsorganisatie. De vertrouwenspersoon zal een coördinerende taak hebben in het vervolgtraject. Hierin leidend is het 'Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties' van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). De Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2 heeft twee vertrouwenspersonen. De actuele namen van de vertrouwenspersonen staan vermeld op de website.

6. Aanstelling vertrouwenspersonen

- ❖ De kerkenraad benoemt de vertrouwenspersonen.
- ❖ De vertrouwenspersonen bestaan uit een man en een vrouw.
- ❖ De vertrouwenspersonen moeten een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen overleggen. Deze ligt ter inzage bij het kerkelijk bureau.
- ❖ De belofte van geheimhouding wordt afgelegd voor de kerkenraad.
- ❖ De vertrouwenspersonen zijn gebonden aan het PKN-protocol en aan dit aanvullend protocol.
- ❖ Namen, telefoonnummers en e-mailadressen van de vertrouwenspersonen staan op de website gepubliceerd.
- ❖ De vertrouwenspersonen zullen een of meerdere cursussen volgen, die nodig zijn voor een passende uitoefening van zijn/haar functie
- ❖ De vertrouwenspersonen zijn verantwoording schuldig aan de kerkenraad. Dit houdt in dat zij eenmaal per jaar van hun werkzaamheden (schriftelijk) verslag uitbrengen aan de kerkenraad. In dit verslag

wordt geen specifieke informatie over individuele zaken, zoals namen van betrokkenen e.d. opgenomen.

Mocht er in de gemeente (seksueel) misbruik gesignaleerd worden bij een minderjarige of hulp gevraagd worden door een minderjarige (met name tot 18 jaar), dan dient contact gezocht te worden met SMPR, meldpunt seksueel misbruik in de kerk: (030) 303 85 90, info@smpr.nl. Dit kan gebeuren door de klager of de vertrouwenspersoon. Bij de vervolgstappen laat de vertrouwenspersoon zich adviseren door het SMPR. Omdat er sprake is van misbruik van een minderjarige en het misbruik nog plaatsvindt, worden de ouders z.s.m. ingelicht. Als het gaat om strafbare feiten zullen er ook juridische stappen ondernomen worden.

7. Preventie

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2, hecht waarde aan duidelijke afspraken over de omgang met elkaar. Met het oog op het voorkomen van misbruik in pastorale en kerkelijke relaties heeft de kerkenraad de Gedragscode en Algemene Omgangsregels opgesteld en daarnaast dit protocol. Het doel is ervoor te zorgen dat alle leden zich veilig voelen.

Als preventie en bewustwording zijn door de kerkenraad en vertrouwenspersonen onderstaande preventiemaatregelen genomen :

- aanstellen van 2 vertrouwenspersonen (man en vrouw) door de kerkenraad
- jaarlijkse evaluatie met kerkenraad en vertrouwenspersonen
- publicatie via de website van 'Gedragscode en Algemene Omgangsregels'
- Publicatie via de website van 'protocol (seksueel) misbruik in pastorale en kerkelijke gezagsrelaties'
- Bewustwording bij gemeenteleden: minimaal 1x per jaar zal middels een bijeenkomst of via een artikel in de Kerkklok aandacht gegeven worden aan het thema 'veilige kerk'.
- Bewustwording bij de jongeren van de gemeente d.m.v. voorlichting op de catechisatielessen. Voorlichting wordt gegeven door de vertrouwenspersonen, ieder jaar in de catechisatiegroep 1 (leeftijd 12-13 jaar) en groep 3 (leeftijd 14-15 jaar)
- VOG verklaring van predikant, ambtsdragers en vertrouwenspersonen.
- Voor de leidinggevenden van onderstaande verenigingen en clubs wordt een VOG aangevraagd, aanvraag en registratie loopt via het kerkelijk bureau. Het betreft de verenigingen/clubs: crèche, leidinggevenden en oppas (vanaf 18 jaar) oppasmoeders / vaders – leidinggevenden Zondagschool Benjamin – TOV kinderclub, leidinggevenden – Jeugdclub Het Anker 1 en 2, leidinggevenden – Jongerenpastoraat, de buddy's en kerngroepleden – Jeugdvereniging De Parel, voorzitters – Catechisatie, catecheten – Bijbelclub Gemiva, leidinggevenden – VBC, bestuur.
- Alle jeugdclubs/verenigingen hebben specifiek voor hun eigen doelgroep gedragsregels en omgangsregels opgesteld. Deze gedragsregels worden bij de start van het seizoen besproken met de (nieuwe) leidinggevenden. De gedragsregels zijn in bezit van de leidinggevenden van de jeugdclubs/verenigingen, jeugdouderling en vertrouwenspersonen.

8. Afsluiting

Dit protocol is opgesteld om richtlijnen en helderheid te bieden, met de belofte om voortdurend bij te dragen aan de veiligheid en integriteit binnen de Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2.

Vastgesteld door de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Stolwijk, wijkgemeente 2 op 14 februari, 2024